БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 72 (18.250). • 26 март 1982 йил, жума • Баҳоси 3 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидаги суҳбати

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев 25 март куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида Ўзбекистон ССР раҳбарлари билан учрашди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, республика область партия комитетларининг биринчи секретарлари ва область ижроия комитетларининг раислари иштирок этдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

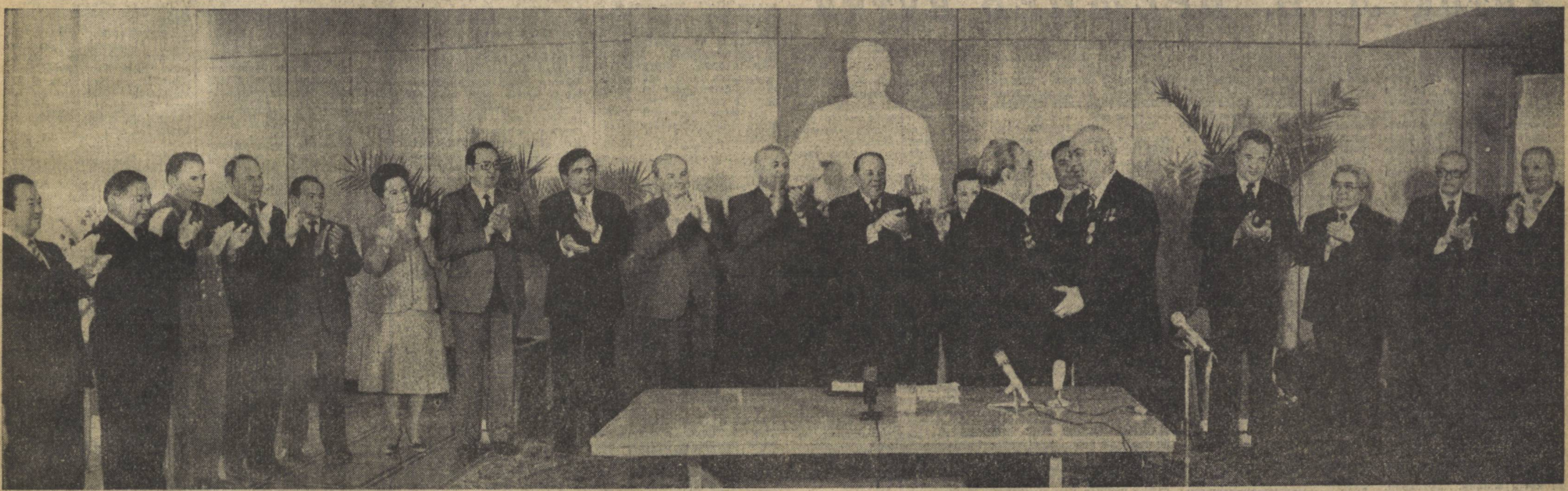

Суратда: мукофотни топшириш пайти. (ЎзТАГ фотоси).

ВАТАН МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев 25 март куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовга Октябрь Революцияси орденини топширди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев мукофотни топшириш чоғида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз Шароф Рашидович!

Азиз ўртоқлар!

Кеча мен тантанали мажлисда масъулиятли ва жуда ёқимли топшириқни зўр мамнуният билан бажардим — республикангизга Ленин орденини топширдим.

Аммо менда яна бир муҳим ва ёқимли вазифа бўлиб, дўстимиз ва ўртоғимиз Шароф Рашидович Рашидовга Октябрь Революцияси орденини топширишим керак.

У республика коммунистлари ва барча меҳнаткашларини давлатга пахта, дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари сотиш юзасидан 1981 йилги планлар ҳамда социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги катта ташкилотчилик ва сиёсий иши учун мукофотланди.

Ўтган йил қийин йил бўлди. Аммо Шароф Рашидович Ўзбекистон коммунистларини, барча меҳнаткашларини ана шу қийинчиликларни бартараф этишга отлантира олди.

У Марказий Комитет бюроси, область, шаҳар ва район партия комитетлари, республикадаги совет ва хўжалик органларининг работматонатли коллектив ишини белгилаб бера олди.

Ўзбекистон Компартияси каби катта партия ташкилотига раҳбарлик қилиш оддий иш эмас. Бунинг учун талайгина ҳаёт тажрибаси ва партия ишига астойдил содиқлик керак. Бунинг учун ташкилотчилик истеъдоди, эришилган натижаларга танқидий баҳо бериш маҳорати, янгиликни доимо ҳис этиш, ўртага қўйилган мақсадга эришиш йўлида ирода ва матонат зарур. Кишиларни яхши билиш ва одамларга нисбатан меҳрибон бўлиш зарур.

Ана шу фазилатлар ўртоқ Рашидовга ва Ўзбекистон партия ташкилотининг барча раҳбарларига республикадаги ишларни муваффақиятли олиб боришларини таъминлашга ёрдам бермоқда.

Ўртоқлар, Ўзбекистон коммунистлари эришилган натижалар билан қаноатланиб қолмай, ҳамиша олға боришга, яна ҳам юксакроқ марраларни эгаллашга интилаётганликлари жуда создир.

Ҳозир республикангизда қизғин иш, ҳатто айтиш мумкинки, озиқ-овқат программасини бажариш учун, чорвачиликни жадал ривожлантириш учун қизгин кураш авж олдириб юборилди.

Республика Компартияси, Марказий Комитет бюроси ва албатта, даставвал Марказий Комитетнинг биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат ўртоқ Рашидов ҳамиша бўлганидек, ана шу ишнинг жонкуяри бўлмоқдалар.

У бугун қабул қилиб олаётган Ватаннинг юксак мукофоти — партия билан давлат ундан янги катта ишларни кутаётганликлари, Ўзбекистон коммунистлари ва барча меҳнаткашларидан коммунистик қурилишда янгидан янги ғалабаларни кутаётганликлари белгиси ҳамдир.

Азиз Шароф Рашидович, сизни сидқидилдан муборакбод этаман. Сизга чин қалбдан бахт-саодат, сиҳат-саломатлик, бизнинг муштарак улуғ ишимиз учун курашда янги ёрқин зафарлар тилайман.

* * *

Сўнгра ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз Леонид Ильич!

Ҳурматли ўртоқлар!

Даставвал менинг камтарона меҳнатимга шу қадар юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросига, СССР Олий Совети Президиумига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга чин қалбимдан самимий ташаккур изҳор этишимга ижозат бергайсиз.

Ватаннинг фахрли мукофотини қабул қилиб олар эканман, қалбим зўр қувонч туйғулари ва завқ-шавққа тўлиб-тошмоқда. Бу қувонч ва завқ-шавқ туйғуларига яна шунинг учун ҳам тўлиб-тошмоқдаманки, мен ўзим Улуғ Октябрнинг тенгдошиман ва Октябрь Революцияси орденини совет коммунистининг энг яхши фазилатларини ўзида мужассамлаштирган, Октябрь Революцияси ишининг содиқ давомчиси, ленинчи партиямиз ва давлатимизнинг атоқли раҳбари, давримизнинг буюк арбоби қўлидан, азиз Леонид Ильич, Сизнинг қўлингиздан қабул қилиб олмоқдаман!

Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин партиясининг қаҳрамон пахтакорларимиз, шонли ишчилар синфимиз, халқ зиёлиларимизга бўлган чуқур ҳурмати ва миннатдорчилиги ифодасидир.

Бизнинг пахтакорларимиз ўтган йилги мислсиз мураккаб об-ҳаво шароитларида барча табиий офатларни доғда қолдириб, бардош бериб гина қолмай, балки ғолиб ҳам чиқдилар. Мамлакат ўзбекистонлик «оқ олтин» миришкорларидан сурункасига иккинчи марта олти миллион тоннадан кўпроқ пахта олди.

Қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг меҳнаткашлари ҳам яхши ишладилар, дон; пилла, сабзавот, картошка, полиз маҳсулотлари, мева, узум, каноп ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳамда социалистик мажбуриятлари бажарилибгина қолмай, ошириб ҳам бажарилди. Гўшт, сут, тухум, жун, қоракўл тери тайёрлаш анча илдам суръатлар билан давом этмоқда.

Саноат, капитал қурилиш, халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зарбдорларча меҳнат вахтасида турибдилар. Улар ишлаб чиқариш самарадорлигини, маҳсулот сифатини оширишга эришмоқдалар, ҳар бир иш жойида юксак меҳнат унумдорлигини қўлга киритиш учун резервларни қидириб топмоқдалар.

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаётганликлари, пахтачиликни, дон хўжалигини, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа тармоқларини юксалтиришда ҳар томонлама ёрдам бераётганликлари учун, пахтакорларнинг қийин меҳнатига оталарча эътибор бераётганликлари учун Ўзбекистон деҳқонлари, республиканинг барча меҳнаткашлари ленинчи Марказий Комитетдан, унинг Сиёсий бюросидан, Совет ҳукуматидан ва, азиз Леонид Ильич, шахсан Сиздан астойдил миннатдордирлар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлашгагина эмас, шу билан бирга уларни кўпайтиришга ҳам, азиз Леонид Ильич, Ўзбекистон ССРга Ленин ордени топшириш вақтида сўзлаган программавий, чуқур асосли нутқингизда Сиз ўртага қўйган катта кўламдаги вазифаларни тўла ҳажмда бажаришга азму қарор бергандирлар.

Биз Ватаннинг юксак мукофотига жавобан КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун бутун кучимиз, ғайрат-шижоатимиз ва маҳоратимизни сарфлаймиз, деб КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини, азиз Леонид Ильич, Сизни ишонтириб айтишимга ижозат бергайсиз.

* * *

Мукофотни топшириш вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Ю. П. Максимов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, республика область партия комитетларининг биринчи секретарлари ва область ижроия комитетларининг раислари ҳозир бўлдилар. Улар Ш. Р. Рашидовни Ватаннинг юксак мукофоти билан самимий муборакбод этдилар.

(ТАСС — ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон ССРга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантаналарда иштирок этиш учун Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев 25 март куни Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Тошкент аэропортида ўртоқ Л. И. Брежневни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев кузатиб қолдилар. Леонид Ильич Брежневни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Ю. П. Максимов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари Г. М. Орлов, Қ. Рзаев, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, В. П. Есин, Б. Р. Раҳимов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, область партия комитетларининг биринчи секретарлари, область ижроия комитетларининг раислари, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутатлари, республика ва унинг пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари бор эдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

25 март куни ўртоқ Л. И. Брежнев Москвага қайтиб келди.

Внуково аэродромида Леонид Ильични Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, О. Б. Рахманин, Г. К. Цинев, Г. Э. Цуканов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар А. И. Блатов, М. П. Георгадзе, В. А. Голиков, А. М. Поплавский, Ю. М. Чурбанов, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари С. А. Лосев, В. М. Фалин, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец Л. И. Брежнев билан бирга қайтиб келдилар.

(ТАСС).

Суратларда: Тошкент аэропортида кузатиш пайти. (ЎзТАГ фотолари).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДАГИ СУҲБАТИ

(Боши биринчи бетда).

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец бор эдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев учрашув қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Кеча мукофот топшириш пайтида мен сизларнинг муваффақиятларингиз тўғрисида гапирдим, шу беш йилликда ҳал этилиши лозим бўлган бир қанча проблемаларга ҳам тўхталдим.

Бугунги учрашувдан фойдаланиб яна баъзи бир масалалар хусусида гапириб ўтмоқчиман.

Таъкидлаш лозим бўлган энг муҳим гап шуки, мамлакатимиз КПСС XXVI съезди белгилаб берган йўлдан дадил олға бормоқда, партиянинг ички ва ташқи сиёсати изчиллик билан амалга оширилмоқда. Янги беш йилликнинг биринчи йилида халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари, ҳар бир иттифоқдош республиканинг экономикаси янада ривож топди. Маълум қийинчиликларга қарамай, бир қанча муҳим социал тадбирлар амалга оширилди.

Сизларнинг республикангиз ҳақида гапирадиган бўлсак, ўтган беш йилликнинг ўзида бу ерда 67 та катта саноат корхонаси ишга туширилди. Ҳозир асосий фондлар ва оборот маблағлари 53 миллиард сўмдан ошиб кетди. Бу — жуда катта бойлик, ўртоқлар. Вазифа шу бойликдан имкони борича тўлиқроқ ва самаралироқ фойдаланишдан иборат.

Умуман саноатингиз барқарор ишлаб турибди, план топшириқларини таъминламоқда. Бу — яхши, буни биз табриклаймиз. Аммо ҳамма резервлардан фойдаланишни ўрганиб олиш керак, сизларнинг резервларингиз эса оз эмас.

Ўтган йили ҳар тўрт корхонанинг бири маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларини ҳисобга олганда маҳсулот реализация қилиш планини бажармади. Бу корхоналар 400 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулотни кам берди. Ҳолбуки, бу маҳсулотларни мамлакатнинг турли районларидаги турдош корхоналар кутиб турибди.

Химия, енгил саноат, бинокорлик материаллари саноати сингари тармоқларда ишлаб чиқариш қувватларидан дуруст фойдаланилмаяпти.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш сизлар учун жиддий масаладир. 1981 йилда саноат маҳсулотини ўстиришнинг атиги 56 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан олинди. Меҳнат интизомини кўтариш ҳам, фан ва техника ютуқларидан яхшироқ фойдаланиш ҳам керак, ўртоқлар. Ҳолбуки, сизларда халқ хўжалигига топширилаётган илмий лойиҳаларнинг ҳозирча ярмидан сал кўпроғигина ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда.

Мана шуларнинг ҳаммаси нақд резервлардир. Бу резервларни ишга хизмат қилдириш сизларнинг бевосита бурчингиздир.

Энди қишлоқ хўжалиги тўғрисида. Унинг ялпи маҳсулоти республикада ўтган беш йиллик мобайнида илгариги беш йилликка нисбатан 26 процент кўпайди. Бу — яхши, албатта.

Пахтакорлар юксак кўрсаткичларга эришдилар. Пахта етиштиришни кўпайтириш асосан ҳосилдорликни ошириш йўли билан таъминланганлиги айниқса муҳимдир. Республикангизда пахта ҳосилдорлиги беш йил мобайнида гектар бошига 5 центнер кўпайиб, 1980 йилда 33,3 центнерга етди.

Пахтачилигингизда ҳам ҳали бирталай резервлар бор, албатта. Пахтанинг сифати тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак. Айрим кишилар пахта сифатининг пасайишига машина теримини сабаб қилиб кўрсатаётганликларини биламан. Қўл теримида пахтанинг юксак навли бўлишига эришиш осонлиги шубҳасиз. Бироқ, қўл теримига қайтиш мумкин эмаслиги равшан-ку, ахир.

Шу сабабли бошқа йўлларни қидириш керак: Агротехника ишларининг энг мақбул муддатларига, машина терими технологиясига қаттиқроқ риоя этиш лозим, Хуллас, пахта етиштириш тўла механизациялашган тақдирда ҳам юқори сифатли хом ашё олишни ўрганиш керак. Хом ашёни асраш ва қайта ишлашни яхшилаш лозимлиги ҳам равшан.

Энди чорвачилик ҳақида. Ўтган беш йилликда бу тармоқда ҳам ижобий силжишларга эришдингиз. Гўшт, сут, тухум етиштириш кўпайди, сигирларнинг маҳсулдорлиги, гўштга топшириладиган қорамолнинг вазни ошди. Аммо бошқа нарсани ҳам кўриш керак, ўртоқлар: Бу тармоқнинг ривожи аҳолининг тез ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларидан ҳали орқада қолмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу проблемани ўз пленумида муҳокама қилиб, тўғри йўл тутди. Белгиланган тадбирларни сабот билан амалга ошириш керак. Қишлоқ раҳбарларига ва барча меҳнаткашларига пахта етиштиришга нақадар масъулият ва, айтишим мумкинки, меҳр-муҳаббат билан қаралаётган бўлса, чорвачиликка ҳам худди шундай қараш одатини сингдириш керак.

Назаримда шундай қилиш жуда зарур бўлиб қолган. Ўзингиз ўйлаб кўринг: Республикадаги 300 тадан кўпроқ колхоз ва совхознинг шу пайтгача сигири йўқ, икки юз еттита хўжалик эса умуман қорамол боқмаяпти. Бундай қилиш сизларга ярашмайди.

Ҳозир кўпгина саноат корхоналари партиянинг даъватига жавобан ўз коллективларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш учун ёрдамчи хўжаликлар ташкил этмоқда. Ерлари, суғориладиган экинзорлари бўла туриб ниҳоятда керакли маҳсулот ресурсларини кўпайтиришда қатнашишни хоҳламаётган колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига қандай баҳо бермоқ керак? Марказий Комитет ва республика партия ташкилотлари бу масалани синчиклаброқ ўрганиб чиқишлари лозим.

Биз суғориладиган ҳар гектар ердан, айниқса пахтазорлардан самарали фойдаланиш соҳасида Ўзбекистонни доимо намуна қилиб кўрсатамиз. Аммо, ем-хашак экинлари экилган майдонларни олиб қарасангиз, бу соҳадаги манзара унчалик қувончли эмас.

Умуман ўнинчи беш йиллик мобайнида силос учун экилган маккажўхори ҳосилдорлиги гектар бошига салкам 270 центнерни, озуқабоп илдизмевалар ҳосилдорлиги 287 центнерни, беда пичани ҳосилдорлиги 122 центнерни ташкил этди.

Ваҳолонки, республиканинг кўпгина хўжаликлари айни вақтда гектар бошига муттасил 200—220 центнер беда пичани, 700—800 центнер силосбоп экинлар маҳсулоти, 1000 центнердан зиёд озуқабоп илдизмева, 100 центнер ва ундан ҳам ортиқ маккажўхори дони олмоқда. Бироқ бу қимматли тажриба ҳали республикангизнинг ҳамма жойида ҳам оммалаштирилгани йўқ.

Қурилиш тўғрисида икки оғиз сўз. Бу соҳада ҳам олға томон дуруст қадам қўйилган. Ўзбек бинокорлари қурилаётган объектларни муддатидан илгари ишга тушириш ташаббусларини неча марталаб кўтариб чиқдилар. Энг муҳими шуки, улар доимо ўз сўзларининг устидан чиқдилар.

Қурилиш индустриясининг базаси анча ўсди. Тўла йиғма қурилиш, янги самарали материаллар ишлаб чиқариш қувватлари ортди.

Шундай бўлса ҳам, капитал қурилиш соҳасида ҳамма ишингиз ҳам кўнгилдагидек эмас.

Айрим қурилиш ташкилотлари план топшириқларининг бажарилишини уддалай олмаяптилар. Бултур минерал ўғит учун хом ашё ишлаб чиқарадиган ҳамда қишлоқ хўжалигига зарур ўсимликларни химоя қилиш воситаларини ишлаб чиқарадиган катта-катта қувватларнинг ишга туширилиши таъминланмади.

Мана шуларнинг ҳаммаси чала қолган қурилиш ҳажмини камайтиришга халақит беришини, капитал маблағ самарадорлигини ошириш соҳасидаги барча ишларга салбий таъсир қилишини ўзларингиз тушунасизлар.

Сизлар қурилиш индустриясининг базасини янада ривожлантириш билан бирга шу пайтгача барпо этилган қувватлардан яхшироқ фойдаланишни ўрганиб олишингиз зарур, деб ҳисоблайман. Йирик панелли уйсозликдаги мана шундай қувватлардан кўпи билан 60—65 процент фойдаланилмоқда. Бунинг маъноси шуки, аҳоли йилига тахминан 400 минг квадрат метр уй-жойни камроқ олмоқда.

Қурилишдаги ва аввало уй-жой қурилишидаги сифат тўғрисида ғамхўрлик қилиш лозим. Самарқандда, Бухорода, баъзи бир қишлоқ районларида меҳнаткашлар уй-жойларнинг сифати паст эканлиги тўғрисида кўп шикоят қилаётганликларини менга айтиб беришди.

Экономика ва унга раҳбарлик қилиш масалалари хусусида қисқа қилиб мана шуларни айтмоқчи эдим.

Ишнинг ташкилий жиҳати ҳақида, ташкилий-партиявий иш тўғрисида бир неча сўз айтмоқчиман.

Ўзбекистон Компартияси — КПССнинг салкам 600 минг коммунистни бирлаштирувчи жанговар отрядидир. Бу — катта куч ўртоқлар!

Жойларда партия сиёсатининг турмушга татбиқ этилиши учун область ва район партия комитетларининг масъулиятини доимо ошириш зарурлигига эътиборни қаратмоқчиман.

Хўш, нега баъзи партия аъзолари меҳнатда намуна кўрсатмаяптилар, ишда яхши натижаларга эришиш маҳоратини намойиш этмаяптилар? Коммунистлар бошчилик қилаётган айрим коллективлар белгиланган топшириқларни ва олинган социалистик мажбуриятларни нега бажармаяптилар?

Бу саволларга жавобни, менимча, шундан қидирмоқ керакки, бир қанча область, район ва шаҳар партия комитетларининг, кўпгина бошланғич партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишида конкретлилик ва ишчанлик етишмаяпти. Эҳтимолки, ўз-ўзини танқид ҳам етишмаётгандир.

Айрим жойларда томир ёйган раҳбарликнинг қоғозбозлик услуби катта зарар етказмоқда. Бу услуб кадрларни ва активларни жонли ишдан чалғитмоқда, одамларни тўғри тарбиялашга ёрдам бермаяпти. Мен бу ҳақда неча марталаб гапирган эдим.

Ўртоқлар! Куни кеча Москвада СССР касаба союзларининг ўн еттинчи съезди бўлиб ўтди. Шу съезднинг материалларидан, раҳбар ходимларнинг ҳам, шунингдек оддий делегатларнинг ҳам нутқларида Советлар мамлакати миллион-миллион меҳнатчилари иш практикасида туғилган кўпгина фойдали фикрлар, ғоялар, ташаббусларни топиш мумкин. Сизларга шу материалларни синчиклаб ўрганишни ва фойдали фикрларнинг ҳаммасини ўз ишингизга жорий этишни маслаҳат бермоқчиман.

Тез орада комсомолнинг навбатдаги съезди бўлади, халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов ўтказилади. Бутун совет халқи ССР Иттифоқининг олтмиш йиллигини нишонлашга актив ҳозирлик кўрмоқда. Бу воқеаларнинг ҳаммаси партия билан халқнинг бирлигини янада мустаҳкамлашга, мамлакатимиз халқларининг дўстлигини ривожлантиришга, барча коммунистларнинг, Советлар мамлакати ҳамма гражданларининг меҳнат ғайратини ва сиёсий активлигини ривожлантиришга хизмат қилиши шаксубҳасиз.

Республика партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида Ўзбекистон меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда, партия XXVI съезди қарорларини бажаришда янги марраларга эришишларини таъминлашига ишончим комил.

Бу ишда сизларга катта-катта муваффақиятлар тилайман.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Ўртоқ **Ш. Р. Рашидов** ўз нутқида Ўзбекистон ССРнинг бутун халқ хўжалиги ишини ривожлантиришга, камчиликларни тезроқ тугатишга, партия ташкилотларининг фаолият услубини ва методларини янада такомиллаштиришга қаратилган қимматли маслаҳатлари, йўл-йўриқлари ва мулоҳазалари учун Леонид Ильич Брежневга чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этди.

Шундан кейин у бундай деди: Азиз Леонид Ильич, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси Сизнинг нутқингизни жуда синчиклаб ўрганиб чиқади, ундаги ҳамма қоидалар ва хулосаларни ўз амалий фаолиятига асос қилиб олади, деб Сизга ваъда берамиз. Биз апрелда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг махсус пленумини ўтказиб, унда Сизнинг Тошкентдаги нутқларингиздан келиб чиқадиган вазифаларнинг бутун комплексини муҳокама қилишга қарор бердик. Ҳозирнинг ўзидаёқ пленумга тайёргарлик кўрила бошланди.

Ш. Р. Рашидов республика коммунистлари, меҳнаткашлари қандай ишлаётганликларини гапириб берди. Беш йиллик планга мувофиқ Ўзбекистон ССР ишлаб чиқаришнинг 28—31 процент ўсишини таъминлаши лозим. Ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш жиҳатидан ҳам, меҳнат унумдорлиги жиҳатидан ҳам бу топшириқларни ошириб бажаришга қарор қилинди, деб уқтирди у.

Леонид Ильич, биз кичик шаҳарлардаги, ишчи посёлкалари ва район марказларидаги меҳнат қобилиятига эга бўлган аҳолининг иш билан таъминланишини кўпайтириш мақсадида, деб давом этди Ш. Р. Рашидов, Сизнинг тавсиянгиз билан ўнинчи беш йиллик мобайнида саноат корхоналарининг 290 та филиали ва цехини ташкил этдик, улар 300 миллион сўмлик маҳсулот берди. Филиалларнинг барпо этилиши иқтисодий аҳамиятгагина эга бўлиб қолмасдан, катта социал аҳамиятга ҳам эгадир.

1985 йилнинг охиригача биз яна тўрт юзтадан кўпроқ мана шундай ишлаб чиқариш корхонаси ташкил этиш ниятидамиз. Бу корхоналарда қўшимча равишда 130 минг киши моддий ишлаб чиқариш соҳасига жалб этилади ва уларда 2,6 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Капитал қурилишда, айниқса моддий-техника таъминотида қийинчиликлар ва проблемалар бор. Бу эса ишлаб чиқариш объектларини, социал-маданий объектларни ишга туширишда мураккабликларни келтириб чиқармоқда. Республика қурувчилари 1982 йил учун оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Икки ойлик иш якунлари уларнинг юксак маромда меҳнат қила бошлаганликларини кўрсатиб турибди. Шу вақт ичида ўтган йилнинг икки ойида бўлганидан кўра ўн беш процент кўп асосий фондлар ишга туширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари КПСС аграр сиёсати қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида гапириб, беш йиллик мобайнида давлат Ўзбекистондан камида 30 миллион тонна пахта олишини, ингичка толали нав пахта етиштириш анча кўпайишини таъкидлаб ўтди. Бу йил шоли ҳосилдорлиги гектар бошига 55—60 центнерга, маккажўхори ҳосилдорлиги 80—85 центнерга етади. Шу йилда ихтисослаштириш ва концентрациялаш асосида мева, сабзавот маҳсулоти ялпи ҳосилини анча кўпайтириш ва шу тариқа озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришга ҳисса қўшиш планлаштирилмоқда.

Леонид Ильич, чорвачиликни ривожлантириш масалаларида биз Сизнинг 1973 йилда Ўзбекистонга келган вақтингизда шаънимизга айтган танқидий мулоҳазаларингизга доимо амал қилмоқдамиз, деди сўзини давом эттириб Ш. Р. Рашидов. Кўрилган тадбирлар туфайли, республикамизда чорвачилик яхши суръатлар билан ривожланмоқда, бироқ эришилган натижа ҳали бизни қаноатлантирмайди.

Сўнгра ўртоқ Рашидов аҳолининг хўжаликларида ҳамда корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида чорвачилик қандай ривожлантирилаётганлигини гапириб берди.

Биз ўз имкониятларимизни чамалаб кўриб, деди у сўзини давом эттириб, беш йиллик охиригача гўшт ва сут етиштиришни 50 процент, тухум етиштиришни 2 баравар кўпайтиришни ўйлаяпмиз.

Биз партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажара бориб, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларидаги ташкилотчилик ва идеология ишини яхшилаяпмиз, кадрларни танлашга ва уларни партияга юксак садоқат, интернационализм ва халқлар дўстлиги руҳида тарбиялашга кўп эътибор беряпмиз. Республикада одамлар хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ш. Р. Рашидов сўзининг охирида Ўзбекистон партия ташкилоти бундан буён ҳам коммунизм бинокорларининг олдинги сафларида бораверадилар, деб ишонтирди.

(ТАСС).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан ВКПнинг V съезди ишида қатнашиш учун 24 март куни Москвадан Ханойга жўнаб кетди. Делегация составида — КПСС Марказий Комитети секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Амур область комитетининг биринчи секретари С. С. Авраменко, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг ВСРдаги элчиси Б. Н. Чаплин бор.

Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети секретари И. В. Капитонов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ТАСС).

* * *

ХАНОЙ, 25 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун Ханойга келди. Делегация ВКП Марказий Комитетининг таклифига биноан Вьетнам Коммунистик партияси V съезди ишларида қатнашади.

Делегацияни аэропортда ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Чьонг Тинь, Фам Ван Донг, Нгуен Зуй Чинь, ВКП Марказий Комитети секретари Ле Куанг Дао, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг ВСРдаги элчиси, КПСС делегацияси составига кирган Б. Н. Чаплин ва ВСРнинг СССРдаги элчиси Нгуен Хиу Май бор эди.

Муҳим вазифа

КАСБЛАРГА ЙЎНАЛТИРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Ёшларни касбларга йўналтириш республика идоралараро кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда ёшларни касбларга йўналтириш, оммавий касбларни кенг тарғиб этиш, мактаблар ҳамда мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатларида касб-ҳунар тайёргарлигини кучайтириш, ёшларни ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этиш билан боғлиқ бир қатор масалалар муҳокама қилинди.

Ёшларни касбларга йўналтириш бўйича Наманган область идоралараро кенгашининг партия ва ҳукуматнинг республикада ёшларни касбларга йўналтириш бўйича ишларни янада такомиллаштириш борасидаги кўрсатмаларини қандай бажараётганлиги, Фарғона шаҳар идоралараро кенгашининг Фарғона шаҳрида ёшларни касбларга йўналтириш ва ишга жойлаштиришни ташкил этиш ҳақидаги республика идоралараро кенгаши қарорининг ижросини қандай таъминлаётганлиги ҳақидаги ҳисоботлари кўриб чиқилди.

Мажлисда Наманган областида меҳнатга тайёрлаш ва касбларга йўналтириш бўйича қарор топган система КПСС XXVI ҳамда Ўзбекистон Компартияси XX съездлари кўрсатмалари асосида ёшларни ижтимоий ишлаб чиқаришга янада кенгроқ жалб этиш меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишни кучайтиришга ёрдам берганлиги таъкидланди. Фақат ўтган йилнинг ўзида мактаб ва мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатларида касб-ҳунар тайёргарлиги олган битирувчиларнинг 70 процентга яқини область меҳнатчилари сафларини тўлдирдилар.

Ёшлар, айниқса, қишлоқ ёшларини касбларга йўналтириш яхшиланганлиги ишлаб чиқариш коллективларида кадрлар барқарор бўлишига имкон берди. Бу соҳада Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинати ва тикувчилик бирлашмасида муайян ишлар амалга оширилаётир. Меҳнат тарбияси ва ёшларни касбларга йўналтириш проблемалари оммавий ишчи касбларини актив тарғиб қилаётган маҳаллий матбуот ва радио эшиттиришларида кенг ёритилмоқда.

Шу билан бирга мажлисда касбларга йўналтириш бўйича область, шаҳар ва район идоралараро кенгашлари ўз ишларини зарур даражада кенг йўлга қўймаганликлари таъкидлаб ўтилди. Областдаги 189 корхона, ташкилот, колхоз ва совхозлардан фақат 20 тасида касбга йўналтириш кабинетлари ташкил этилди. Бу ёшлар ўртасида оммавий касб-ҳунарларни тарғиб қилиш ва уни тўғри танлаш бўйича зарур ишларни кучайтириш имконини бермаётир. Буларнинг ҳаммаси ёш кадрларда қўнимсизлик юз беришига олиб келмоқда.

Иккинчи масала бўйича қилинган муҳокамада кейинги вақтда Фарғонадаги бир қатор корхоналар ва ўқув юртларида бу соҳадаги ишлар анча яхшиланганлиги, умумтаълим мактаблари ҳамда мактаблараро ўқув ишлаб-чиқариш комбинатларида ўқувчи ёшларни касбларга йўналтириш даражаси ошганлиги ҳақида гапирилди. Шу билан бирга Фарғона идоралараро кенгаши республика кенгаши қарорининг тўла-тўкис бажарилишини таъминламаганлиги таъкидлаб ўтилди.

Муҳокама қилинган масалалар бўйича қабул қилинган қарорларда йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш, шаҳар ва район идоралараро касбларга йўналтириш кенгашларининг фаолиятини яхшилашга оид тавсиялар берилди.

Республикамиз шароитида саноат ва қурилишни ишчи кадрлар билан таъминлашда қишлоқ мактабларининг аҳамияти катта. Кенгаш мана шу муносабат билан «Қишлоқ мактаби битирувчисига — ишчи касби» мавзуида регионал илмий-амалий конференция тайёрлаб ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди. Қишлоқ мактаблари ўқувчиларини касбларга йўналтириш бўйича илғор тажрибалар оммалаштирилади, унинг самарадорлигини ошириш йўллари белгиланади. Конференциянинг ташкилий комитети тасдиқланди.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева олиб борди.

ПАРТИЯНИНГ ЎТКИР ҚУРОЛИ

В. И. ЛЕНИННИНГ «НИМА ҚИЛМОҚ КЕРАК?» АСАРИ НАШР ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 80 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

В. И. Ленининг марксизм хазинасига қўшган ҳиссаси бебаҳодир. Россияда революцион марксистик партияни тузиш, янги типдаги пролетар партияси тўғрисидаги изчил таълимотни яратишда Владимир Ильичнинг «Нима қилмоқ керак?» асари жуда катта роль ўйнади. Асар бундан 80 йил муқаддам Германиянинг Штутгарт шаҳрида босмадан чиқди.

Ўтган асрнинг охирида халқаро ишчилар ҳаракатида революцион ва оппортунистик йўналиш юзага келди. Владимир Ильич бошчилигидаги революцион йўналиш марксизм принципларида маҳкам туриб, социализм ғалабасини қонуний ва муқаррар, пролетариатни буржуа жамиятининг гўркови ва айни вақтда янги социалистик тузумнинг ижодкори деб билди. Оппортунистик йўналиш эса бунга тамомила зид равишда пролетариатни капиталистик тузум доирасида фақат иқтисодий кураш йўлига олиб киришга уринди. Бу икки йўналишнинг ўзаро кураши ишчилар ҳаракатининг тақдирини ҳал қилар эди. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин оппортунизмни ва унинг зарарли оқибатларини фош этишга катта эътибор берди.

Халқаро социал-демократик ҳаракатдаги бу икки йўналиш ва улар ўртасидаги кураш аниқ кўрсатиб берилганлиги бизнинг кунларда ҳам катта аҳамиятга эга. Чунки, ҳозирги вақтда халқаро ишчилар ҳаракатида коммунистик ва ишчи партиялар бошчилигидаги революцион йўналиш ҳамда ўнг социалистлар бошчилигидаги оппортунистик йўналиш ўртасида ғоявий кураш кескин тус олмоқда. Халқаро революцион ишчи ва коммунистик ҳаракатни оппортунизм йўлига буриб юборишга, унга реформизм ёки анархистик, авантюристик қарашларни турли найранглар билан сингдиришга уринаётган ўнг ва «сўл» ревизионизмга қарши КПСС ва қардош партиялар муросасиз кураш олиб бормоқдалар.

Марксизм-ленинизм пролетариатнинг синфий кураши асосан сиёсий, иқтисодий, идеологик шаклда юз беради, деб таълим беради. Пролетариат синфий курашининг ҳал қилувчи формаси сиёсий кураш бўлиб, у ишчилар синфига давлат ҳокимиятини ўз қўлларига олиш, пролетариат диктатурасини барпо этиш ва шу йўл билан пролетариатни эксплуатациядан узил-кесил ва тўла равишда озод қилиш имконини беради. Сиёсий курашнинг қўшимча воситаси бўлган иқтисодий ва идеологик кураш ҳам катта аҳамиятга эга.

В. И. Ленин идеологик курашга жиддий эътибор берди. Бунинг маъноси шуки, XIX асрнинг охири, XX асрнинг бошларида Россияда революциянинг ғалаба қилиши учун барча объектив шарт-шароитлар мавжуд бўлиб, фақат субъектив омил — пролетариатнинг сиёсий онглилиги ва уюшқоқлилиги етишмасди. Худди шу онглилик ва уюшқоқликни эса пролетар марксистик партия сингдириши, буржуа идеологиясига қарши, ишчилар онгига илмий социализм ғоясини сингдриш учун курашни авж олдириши лозим бўлди. Пролетариат ва унинг партияси учун революцион назариянинг қанчалик катта роль ўйнашини таъкидлаб, В. И. Ленин **«Революцион назариясиз революцион ҳаракат ҳам бўлиши мумкин эмас... Илғор назарияга амал қилувчи партиягина илғор курашчи ролини бажара олади»** деб таълим берди.

Партиямизнинг бутун тарихи, қардош коммунистик ва ишчи партиялари эришган ютуқлар шуни яққол кўрсатмоқдаки, марксизм-ленинизм йўлидан дадил бориш, уни муттасил ижодий ривожлантириб бориш орқалигина социализм ва коммунизм қурилишида катта ютуқларга эришиш мумкин.

Буржуа таъсирига қарши кураш зарурлиги ҳақидаги ленинча кўрсатмалар бизнинг кунларда ҳам актуал бўлиб қолмоқда. Империализмнинг, аввало Америка империализмининг тобора авжга чиқаётган агрессивлиги бизнинг олдимизга синфий душманларимизга қарши янада кенг кўламда ҳужумкор ғоявий кураш олиб бориш вазифасини қўймоқда. Ғоявий мухолифларимизнинг ёлғон-яшиқ гаплар тарқатиш билан ном чиқарган машҳур «Озодлик» радиостанцияси ўзбек, қозоқ, қирғиз ва бошқа тилларда ҳар хил эшиттиришлар беради. Бу эшиттиришларнинг мақсади совет кишиларининг фикрини чалғитиш, социализм идеологияси ва практикасини, КПССнинг ленинча миллий сиёсатини бузиб кўрсатишдир. **«Шу сабабли, —** дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида — **ана шу туҳматчилик пропагандасининг бутун сохталигини билиб олишда совет кишиларига ёрдам бериш, бу пропаганданинг макрли методларини аниқ-равшан, конкрет ва ишонарли формада фош қилиб ташлаш, жаҳонда биринчи ғалаба қилган социализм мамлакати тўғрисидаги ҳақиқатни Ер юзидаги кишиларга маълум қилиш — ғоявий-тарбиявий ва информация ишининг энг муҳим вазифаларидан биридир».**

СССРда ривожланган социализм қурилиб, социалистик идеология ҳукмронлик қилмоқда. Айни вақтда коммунизм томон ҳаракатимизни жадаллаштиришга халақит бераётган буржуа идеологиясининг сарқитлари борлигини ҳам эсдан чиқармаслигимиз керак. Шунинг учун турмушимизда ҳали учраб турадиган ва социализмга ёт бўлган ўтмиш сарқитларига қарши қаттиқ кураш олиб боришимиз, социалистик турмуш тарзини янада такомиллаштириш юзасидан катта ишлар қилишимиз керак. Партия XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатганидек, барча ташкилий, молиявий, юридик воситалар ёрдамида текинхўрлик, пораҳўрлик, чайқовчиликка, меҳнатсиз даромад қиладиганларга, социалистик мулкка кўз олайтиришларга олиб борадиган ҳар қандай йўлларни маҳкам беркитиб ташлаш керак.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съезди қарорларига амал қилиб, республикамиз партия ташкилоти меҳнаткашларни иқтисодий ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга сафарбар этиш борасида собитқадамлик билан иш олиб бормоқда, ғоявий-назарий, сиёсий-тарбиявий, ташкилий ва хўжалик ишларининг бирлигига амалда эришиш учун ғоявий, сиёсий-тарбиявий ишларни ҳар қачонгидан ҳам яхшиламоқда ва такомиллаштирмоқда.

«Нима қилмоқ керак?» асарида 1894 йилдаёқ илгари сурилган умумдемократик ҳаракатда пролетариатнинг гегемонлик қилиши ҳақидаги ғоя янада ривожлантирилди, демократия учун илғор курашчи бўлган пролетариатни тарбиялаш ишида марксистик партиянинг роли кўрсатиб берилди.

Оппортунистларнинг тред-юнионистик сиёсатини ленинча танқид ҳозирги вақтда ҳам капиталистик мамлакатлардаги қардош коммунистик ва ишчи партияларига ўнг социалистларга қарши кураш олиб боришда яқиндан ёрдам бермоқда. Демократия учун курашда пролетариат ва унинг партиясининг авангардлик роли тўғрисидаги ленинча кўрсатма ҳам кўпгина чет эл коммунистик ва ишчи партияларнинг фаолияти учун актуал мазмун касб этмоқда. Улар демократик ҳаракатнинг олдинги сафларида бориб, истиқболни — пролетариат диктатураси ва социализм учун курашни асло эсдан чиқараётганлари йўқ.

Партиянинг муҳим ташкилий принципи — демократик централизм принципидир. Партиянинг ғоявий маркази — «Искра», амалий иш маркази эса — Марказий Комитет бўлмоғи лозим, деб таълим берган эди Владимир Ильич. Бунда улуғ доҳий раҳбарликнинг коллегиал бўлишига, революционерлар партия олдида масъулиятли бўлишига, — яъни партия интизоми темирдек мустаҳкам бўлишига катта эътибор берди.

В. И. Ленин социал-демократик ҳаракатнинг етилган масалаларини ёритиб, асарининг хулосасида «нима қилмоқ керак?» деган саволга жавоб бериб, Россия социал-демократиясидаги ғоявий-ташкилий келишмовчиликларни, маҳаллийчиликни, кустарчиликни тугатиш, янги типдаги марказлашган жанговар марксистик партияни тузиш учун кескин кураш олиб бориш лозим деб кўрсатди.

«Нима қилмоқ керак?» асарининг тарихий аҳамияти шундаки, унда ишчилар ҳаракатидаги оппортунизмнинг ғоявий манбаалари фош қилиб ташланди, марксистик партиянинг ғоявий ва сиёсий масалалари, унинг программ, ташкилий ва тактик принциплари ишлаб чиқилди. Бу принциплар эса КПСС, барча коммунистик, марксчи-ленинчи партияларнинг ғоявий асосини ташкил этади. В. И. Лениннинг бу ажойиб асари ўз аҳамияти билан ҳозирги вақтда ҳам коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлари, коммунистлар, марксизм-ленинизмни чуқур ўрганаётган ҳамма меҳнаткашлар учун қимматли дастуруламалдир. У ўткир қурол вазифасини ўтаб келмоқда.

Н. ҚОДИРОВ,
доцент.

ХАНОЙГА БОРАЁТИБ

Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси Ласло Мароти бошчилигидаги ВСИП делегацияси Вьетнам Коммунистик партиясининг V съездида қатнашиш учун Ханойга бораётиб Тошкентда бир оз тўхтаб ўтди.

Делегация 25 мартда Тошкентдан жўнаб кетди.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

СССР Химия саноати министрлигининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган ГФР БАСФ химия концерни правлениесининг раиси М. Зеефельдер бошчилигидаги мазкур концерн делегацияси Тошкентга келди. Делегация аъзолари Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, «Ўзбитхимпласт» бирлашмасида бўлдилар. Меҳмонлар Самарқанд ва Бухорога ҳам сафар қиладилар. (ЎзТАГ).

60 ЦЕНТНЕРЧИЛИК ҲАРАКАТИ КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЯВЕРСИН

ТАШАББУСКОРЛАР ИЗИДАН

Бир группа донгдор бригадирларнинг Ўзбекистондаги барча пахтакорларга Мурожаати ҳамма ерда катта қизиқиш билан ўқиб, ўрганилмоқда. Ташаббускорларнинг даъватидан руҳланган кўплаб бригадалар ўз имкониятларини чамалаб, илгари олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқмоқдалар. 60 йилликка 60 центнердан ҳосил олиш учун курашга кун сайин янги-янги бригадалар қўшилаётир. Қуйида ҳосилдорликни 60 центнерга етказишга бел боғлаган Арнасой районидаги Юлиус Фучик номли совхознинг бригада бошлиғи Турғун Аҳмедов ва Тимошенко номли совхознинг бригада бошлиғи Бозорбой Сариевларга сўз берамиз.

ИЛҒОР ТЕХНОЛОГИЯ АСОСИДА

Турғун АҲМЕДОВ,
Юлиус Фучик номли совхоз бригада бошлиғи.

Ташаббускор уста пахтакорларнинг ватанпарварлик мурожаатида баён этилган фикрлар бизнинг бригада коллективи фикрини ҳам тўла ифодалайди. Чунки биз ҳам ерларнинг унумдорлигини ошириш, мўл, сифатли ва таннархи арзон пахта етиштиришни кўзлаб меҳнат қиляпмиз. Бригадамиз оилавий бригада ҳисобланади. Биз укаларим ва ўғилларимдан иборат 9 кишимиз. Бригадамиз майдони 67 гектарни ташкил этади. Ҳар бир кишига қарийб 6 ярим гектар ер тўғри келади. Ўтган йиллар мобайнидаги фаолиятимиз шуни кўрсатдики, агар барча бригада аъзолари бир жону бир тан бўлиб, виждонан меҳнат қилсалар, албатта, кўзланган мақсадга эришилади. Биз чигит экишдан тортиб, ҳосилни териб олишгача бўлган барча жараёнларни ўз муддатида ўтказишга катта аҳамият берамиз. Бундан ташқари иш ҳозирги кун агротехника талабларига жавоб берадиган даражада олиб борилади.

Бригадамиз аъзолари ўзига топширилган ишни доимо сифатли бажаришга ҳаракат қилишади.

Юбилей йили ҳосилига ҳам пухта ҳозирлик кўряпмиз. «Эртаги ҳосил олиш учун шарт-шароитларни таъминлаш — ғоят муҳим вазифадир. Бунда мана бир неча йиллар мобайнида пахта етиштириш ва уни йиғибтериб олишда илғор технологияни муваффақиятли қўлланилаётган тошкентлик миришкорларнинг тажрибаси ҳар бир пахтачилик коллективига яхши қўл келиши керак», — дейилади Мурожаатда. Биз тошкентликларнинг эртаги, мўл ва таннархи арзон пахта етиштириш борасидаги тажрибаси асосида ерларимиз унумдорлигини оширишга катта аҳамият бердик. Ўтган йили 55.6 центнердан пахта берган ерларимизни ҳосилдан бўшаши билан минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан озиқлантириб, икки ярусли плуглар ёрдамида чуқур шудгорлаб қўйдик. Қиш давомида барча майдонларимизга яхоб суви тарадик. Илиқ кунлар бошланиши билан ерларни бороналаб, махсус мослама билан яхшилаб молаладик. Боронадан кейин молалашнинг хосияти шундаки, оғир мола йирик кесакларни майдалаб тупроқни майинлаштиради. Бундан ташқари молаланган пайкалларда нам яхши сақланиб, чигитни ўз намига ундириб олиш мумкин бўлади.

Бригадамиз Тимошенко номли совхознинг уста пахтакор Бозорбой Сариев бошлиқ бригадаси коллективи билан социалистик мусобақа боғлаган. Мусобақадошларимизнинг мўл ҳосил етиштириш борасидаги ишларидан доимо хабардормиз. Ўзаро маслаҳатлашиб, ютуқларни баҳам кўряпмиз, нуқсонларни биргаликда тузатяпмиз. Биз барча пайкалларимизни экишга тайёрлаб қўйдик. Сеялкалар, тракторлар ва бошқа техника воситалари ҳам мавсумга шай. Яқинда бригада аъзоларимиз билан йиғилишиб куз ва қишда бажарган ишларимизга якун ясадик. Баъзи кишилар айтган танқидий фикрларни инобатга олиб, нуқсонларни тезлик билан тугатиш тадбирларини белгиладик.

Ерларимизнинг мелиоратив ҳолати яхши. Бригада аъзолари ҳам зўр иштиёқ билан янги мавсумга шайланиб туришибди. Бу йилги мақсадимиз ишни Тошкент технологияси асосида ташкил этиб, 60 центнерлик маррани эгаллашдир.

ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК НАТИЖАЛАРИ

Бозорбой САРИЕВ,
Тимошенко номли совхоз бригада бошлиғи.

Айни кунларда республикамиздаги барча пахтакорлар бўлғуси ҳосил тараддуди билан банд. Қиш давомида ҳам тиним билмаган деҳқонлар ютуқларни сарҳисоб қилиб, йўл қўйилган айрим нуқсонларни бартараф этиш режаларини тузишаётир. Умуман мўл ҳосилга ҳозирлик барча илғор хўжаликлар, бўлимлар ва бригадаларда зўр уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Пахтачиликдаги кўп йиллик тажрибамиз шуни кўрсатмоқдаки, куз ва қиш давомида бажариладиган тадбирлардан биронтаси сифатсиз, нотўғри бажарилгудек бўлса, ёки умуман бажарилмаса, бутун ёз бўйи панд бериши мумкин.

Районимизда уста пахтакорлар кўп. Биз доимо тажрибали пахтакорлар билан алоқа қилиб турамиз. Агар уларда бирор янги усул ёки тажриба қўлланилаётган бўлса ва у яхши самара бераётган бўлса, биз ҳам ана шу тажрибани дарҳол бригадамизда қўллаймиз. Бизнинг оилавий бригадамиз Юлиус Фучик номли совхоздаги тажрибали пахтакор Турғун Аҳмедов бошлиқ оилавий бригада билан ўзаро мусобақалашиб келади. Бу ўзининг яхши самараларини бермоқда. Иккала бригадада ҳам таркиб топган ёки топаётган ибратли ишлар ҳар икки коллективнинг мулкига айланмоқда. Шунинг учун бригадаларимиз ўртасидаги мусобақа ўзаро рақобатдангина иборат бўлмай, балки ўқиш, ўрганиш вазифасини ўтаётир. Мурожаатдаги «Оқ олтин» миришкорлари! Келинг, социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтарайлик, сафларимиз кенгайиб бораверсин, 60 центнерчилар ҳаракатини кенг авж олдирайлик.

Биз ана шундай барқарор ҳосил етиштириб келаётган кишиларга мурожаат қилмоқдамиз. Сизлар бой тажриба орттирдингиз. Ана шу тажрибани иложи борича кўпроқ пахтакорларга ўргатингиз. Ўз ўртоқларингизга мўл ҳосил олиш «сирлари»ни батафсил сўзлаб бериб, уларни ўргатингиз», — деган гаплар кўнглимиздаги гаплардир. Агар юқори ҳосилли бригадаларда илғор тажриба мактаблари тузиб, барча пахтакорларни мўл ҳосил етиштириш омиллари билан батафсил таништирсак хўжалик, район, область ва республика хирмонининг юксалишига янада муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

Бригадамизнинг 45 гектар ери бор. Мен укаларим билан ҳамжиҳатликда ишлаб, бир неча йиллдирки прогрессив техника ва илғор технология асосида пахтадан барқарор мўл ҳосил етиштириб келяпмиз. Ўтган йили ҳосилдорликни 45 центнерга етказдик. Ҳосилнинг 95 проценти машиналарда терилиб, биринчи сортга топширилди.

Ҳосил териб олиниши биланоқ барча ерларимизнинг кимёвий составини лабораторияда анализдан ўтказиб, нисбатан камқувват ерларни мутахассислар маслаҳати билан қўшимча озиқлантирдик. Барча ерлар учун белгиланган маҳаллий ўғит нормасини оширдик. Хамиртуруш солингандек кўпчиб турган ерларимиз экишга тайёр. Куни кеча барча ишларимизни бригада умумий йиғилишида таҳлил этиб, донгдор бригада бошлиқлари ташаббусига қўшилиб, 60 центнерлик маррани эгаллашга қарор қилдик.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

ДЕҲҚОН МАДАДКОРИ

Янги техника базасида қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш давом эттирилсин... Қанд лавлаги, пахта, узун толали зиғирпоя етиштиришда, тупроққа органик ва минерал ўғитлар солишда ва ўсимликни ҳимоя қилиш воситаларини қўллашда комплекс механизациялаш ниҳоясига етказилсин. Сабзавот, картошка, мева, озуқа ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни механизациялаш даражаси оширилсин.

(СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишларидан).

Пахтачиликдек сермашаққат ишда машина-механизмлар роли йил сайин ортиб бормоқда. Яқин-яқинларгача ҳосил 3—4 ойда йиғиштириб олинган бўлса, эндиликда серунум «зангори кема» ва бошқа агрегатлар ёрдамида бир-бир ярим ой ичида саранжомлаб олиняпти. Илғор хўжаликлар тажрибаси терим техникаси тўлиқ комплектланган бўлса, пахта теримидан қўл меҳнатини бутунлай қисиб чиқариш мумкинлигини кўрсатмоқда.

Пахтачилик ва бошқа қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида кўпгина юмушлар машина-механизмлар гарданига юкланаётган экан, бунда Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти ижодкор коллективининг ҳам муносиб хизмати бор. ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг бу йирик муассасаси пахта комплекси машиналарини яратиш, келажакда ишлатиладиган машиналар хусусида илмий изланиш олиб бориш, шунингдек янги пахтачилик техникасининг агротехник талабларини ишлаб чиқишда асосий ташкилот ҳисобланади. Республикамиз илмий жамоатчилиги, пахтакор ва механизаторлар оғирини енгил қилаётган бу илмий муассасанинг ярим асрлик юбилейини кенг нишонламоқдалар.

Институт эллик йил мобайнида пахтачиликни механизациялаш ва электрлаштириш станциясидан пахта комплекси учун машиналар яратиш соҳасида регионда етакчи илмий-тадқиқот муассасасига айланди. Унинг ташкил этилиши ва тараққиёти ватан пахтачилиги тарихи билан чамбарчас боғланиб кетади. Станция коллективи илк изланишлариданоқ мамлакатимизнинг пахта мустақиллиги учун курашига актив қўшилди. Дастлабки кезларда бу ерда хориждан келтирилган трактор, сеялка ва культиваторларни синаб кўришарди.

Ярим аср мобайнида институт босиб ўтган йўлда зарҳал ҳарфлар билан битилгудек воқеалар кўп. Ўттизинчи йилларнинг ўрталарида пахтачилик учун занжирли ва ҳайдов тракторлари параметрлари аниқланди. 1936 йилга келиб Ватанимизда ишлаб чиқарилган тракторлар катта тезликда синаб кўрилиб, техник-иқтисодий кўрсаткичлари тадқиқ этилди. Т. Г. Зинин ва П. В. Кажихинлар яна икки йилдан кейин плуг, сеялка ва культиваторларни худди шундай тезликда ишлатиб кўришди. 1939 йилда эса Л. М. Розенблюм шундай агрегатни синовдан ўтказдики, бу агрегат кейинчалик мамлакатимизда ишлаб чиқарилган тик шпинделли ҳамма пахта териш машиналари учун прототип бўлиб қолди. Орадан саккиз йил ўттач, жаҳонда биринчи марта бизда шундай пахта териш машинаси яратилди, 1949 йилдан бошлаб СХМ-48 маркаси остида уларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришилди.

Ватанимиз пахтачилиги тарихида олтмишинчи йиллар илмий ютуқлардан фойдаланишда жуда самарали бўлди, пахтачиликни механизациялашда туб бурилиш юз берди. Ҳамма ерда кенг кўламда механизациялаштирилган технологиянинг жорий этилиши қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлашнинг зарур омили бўлиб қолди. «Оқ олтин» етиштиришдаги барча асосий операциялар учун машиналарнинг технологик комплекслари ишлаб чиқилди.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институти олимлари пахтачиликни комплекс механизациялаш проблемалари устида жуда катта изланиш олиб бордилар. 1966—1970 йиллар мобайнида машиналарнинг янги системаси яратилди. Ана шу соҳадаги изланишлари учун П. В. Спиридонов, С. В. Амплевская, А. Н. Мартинов ва Ф. А. Соколовлар Беруний номли республика Давлат мукофоти билан тақдирландилар. Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Ф. А. Соколов бундан ташқари суғориладиган деҳқончилик шароитларида экишдан аввал тупроққа ишлов бериш системасини ишлаб чиққанлиги ва амалиётга жорий этганлиги учун СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди. Техника фанлари доктори Н. Рашидов, техника фанлари кандидатлари А. Ҳожиев ва М. Ёқубовлар такомиллаштирилган занжирли қурилмаси бўлган трактор поездларини яратиш устида катта тадқиқот олиб бордилар. Уларнинг иш натижалари ишлаб чиқаришга жорий этилди ва фандаги катта ютуқ сифатида Беруний номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига лойиқ кўрилди.

Институтнинг моддий-техника базаси йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозирги кунда бу ерда тўққиз бўлим, 29 лаборатория ва тажриба заводи бор. Завод цехларида машиналарнинг тажриба нусхалари, дала қурилмалари, стендлар, ўлчов асбоблари ва бошқа механизмлар тайёрланади. Бундан ташқари корхона институтда яратилган ва ишлаб чиқаришга тавсия этилган қишлоқ хўжалик машиналарини оз миқдорда бўлса ҳам тайёрлайди. Кейинги ўн йил мобайнида завод республика қишлоқ хўжалигига ўн мингдан ортиқ ЧК-1 маркали пилла тозалагич юборганлигини айтиш кифоя. Тадқиқот ва ишлаб чиқариш синовлари институтнинг тажриба хўжалигидан ташқари Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Чимкент, Қашқадарё ва Самарқанд областларидаги ўнта колхоз, 16 совхоз ва тўртта тажриба станциясида олиб борилмоқда.

Институт олимларининг илмий изланишлари региондагина эмас, мамлакатимиз миқёсида ҳам эътироф этилмоқда. Ўтган эллик йил мобайнида бу ерда бешта докторлик ва 170 га яқин кандидатлик диссертацияси ёқланди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ва электрлаштириш соҳасидаги илмий изланишлар, яратилган янги машина ва механизмлар Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасида кўп марта намойиш этилди ва кўргазманинг учта олтин, тўққизта кумуш ва 33 та бронза медали билан тақдирланди. Ижодкор олимлар изланиш ва ихтиролар учун 350 дан ортиқ авторлик гувоҳномаси олдилар. Шулардан янги машиналар ишлаб чиқишда фойдаланилган олтмишга яқин таклиф 150 миллион сўмдан ортиқ иқтисодий самара берди.

Партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга оид қарорларида, хусусан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида пахтачиликни янада интенсивлаш ва пахта сифатини ошириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида илмий ва тажриба-конструкторлик ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналари пахтачиликни комплекс механизациялашни ниҳоясига етказиш учун янги, янада мукаммал машиналарни ишлаб чиқиб, уларни тезроқ ишлаб чиқаришни йўлга қўйишлари юзасидан катта вазифалар белгиланган. Ана шу вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш йўлида тинмай изланиш олиб бораётган илмий муассасалардан бири — Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти ўзининг 50 йиллигини нишонламоқда.

Башарти ўтган ярим аср мобайнида институт олимлари иштирокида яратилган машиналар бир сафга тизилса борми, деҳқонга бугунги кунда мададкор бўлаётган техникага қараб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ва электрлаштириш бобида нақадар катта ютуқларга эришилганлигини кўриш мумкин. Бундай машиналарнинг сафи эса узлуксиз орта боради...

М. ТОШПЎЛАТОВ,
Р. ҚОСИМОВ.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ЕР ЮЗИДАГИ ТИНЧЛИКНИНГ АСОСИЙ ТАЯНЧИ

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқи бутун дунёда зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Чет эл оммавий ахборот воситалари нутқни батафсил баён этиб бермоқда. Шарҳларда уқтирилишича, Л. И. Брежнев СССР касаба союзлари XVII съездида баён этилган янги амалий совет тинчлик ташаббусларини, Совет Иттифоқининг жаҳон термоядро уруши хавфига йўл қўймаслик учун, қуролланиш пойгасини, шу жумладан Европада ракета-ядро қуроллари билан қуролланиш пойгасини жиловлаш учун, бошқа қитъаларда ҳам, жумладан Осиёда ҳам тинчлик, қуролсизланиш, тинч ҳамкорликни мустаҳкамлаш сиёсати ўтказилиши учун курашишга азму қарор берганлигини яна уқтириб ўтди.

Монголиядаги **«МОНЦАМЭ»** агентлиги Л. И. Брежневнинг нутқини шарҳлаб, Совет Иттифоқининг Осиёдаги, шунингдек бошқа ҳамма қитъалардаги сиёсати — тинчликни мустаҳкамлаш ва тинчлик душманларига қаттиқ зарба бериш сиёсати эканини, тинч ҳамкорликни хоҳлаган ҳамма давлатлар билан ҳамкорлик сиёсати эканини, социализм мамлакатлари билан қардошларча дўстлик сиёсати эканини таъкидлайди.

Совет раҳбари Осиё мамлакатлари ўртасида ишонч ва яхши қўшничиликни мустаҳкамлаш юзасидан янги таклифларни ўртага қўйди, деб таъкидлади **Чехословакия радиосининг** шарҳчиси.

РКП Бош секретари, РСР Президенти **Н. Чаушеску** бундай деди: Биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг Совет Иттифоқи Европада ўртача олисликка учадиган янги ракеталарни энди жойлаштирмаслик мажбуриятини ўз устига олиши ва мавжуд ракеталарнинг бирмунча қисмини ўз ташаббуси билан қисқартиришга киришишга тайёр эканлиги тўғрисидаги баёнотини табриклаймиз. Бу қадам алоҳида муҳим аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқи ўз ташаббуси билан қабул қилган бу қарор, бу тадбирлар унинг холис нияти ифодасидир.

Президент Л. И. Брежнев, деб хабар қилади Американинг **ЮПИ ахборот агентлиги**, Ғарбни Совет Иттифоқининг Европадаги ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги таклифларига ижобий жавоб беришга чақирди. Совет раҳбари Тошкентда сўзлаган нутқида, ўз мамлакати Ғарбнинг қурол-яроғлар соҳасида устун бўлиб қолишига йўл қўймаслик учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўради, деб равшан айтди.

Агентлик Л. И. Брежневнинг Совет Иттифоқига ва унинг социалистик иттифоқчиларининг иқтисодий ҳамда мудофаа қудрати, уларнинг сабот-матонати ва вазминлиги, уларнинг изчиллик билан ўтказаётган тинчликсеварлик сиёсати ҳамма халқларнинг кўз ўнгида уруш оловини ёқувчилар йўлидаги энг катта тўсиқ бўлиб, Ер юзидаги тинчликнинг суянган тоғи бўлиб яққол намоён бўлмоқда, деган сўзларини келтиради.

Дунёдаги ахборот агентликлари СССРнинг Осиёдаги сиёсатининг Л. И. Брежнев нутқида баён этиб берилган принципларини кенг миқёсда мисол қилиб келтириб, бу сиёсат регионадаги кескинликни пасайтиришга, давлатлар ўртасида ишонч муҳитини ўрнатишга, ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилганини уқтириб ўтмоқдалар.

Америкадаги **АП ахборот агентлигининг** хабар қилишича, президент Л. И. Брежнев СССР билан Хитой ўртасидаги душманлик ҳамда ётсираш ҳолатини Совет Иттифоқи ҳеч қачон нормал аҳвол деб ҳисоблаган эмас, деб айтди. Совет раҳбарининг СССРнинг аввалдан ҳеч қандай шарт қўймай Совет — Хитой муносабатларини яхшилаш юзасидан иккала томон учун мақбул бўлган тадбирлар тўғрисида келишиб олишга тайёр эканини изҳор қилди.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН КОММУНИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИДА

ВАРАНАСИ. (Уттар-Прадеш штати). Бу ерда Ҳиндистон Коммунистик партиясининг XII съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Делегатлар ҲКП миллий кенгаши съездга тақдим этган ҳисобот докладини, сиёсий резолюция лойиҳасини ҳамда ташкилий иш тўғрисидаги докладни муҳокама қилмоқдалар.

Бугун ҳинд коммунистлари олий анжуманининг делегатларини қардош чет эл партияларининг ва миллий озодлик ҳаракатларининг вакиллари табрикладилар. КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе съезд делегатларига КПСС Марказий Комитети, барча совет коммунистлари номидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев номидан самимий салом ва энг яхши тилаклар топширди.

У съездда Совет Иттифоқининг, социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатларнинг халқлар тинчлигини ва хавфсизлигини ҳимоя қилишга, термоядро фалокатининг олдини олишга қаратилган куч-ғайратларига юксак баҳо берилганлиги учун чин кўнгилдан чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Совет делегациясининг раҳбари СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик Осиёда ва бутун дунёда тинчликнинг муҳим омили бўлиб қолганлигини таъкидлади.

КПСС делегациясининг бошлиғи ҲКП Миллий Кенгашининг бош секретари Р. Раога КПСС Марказий Комитетининг Ҳиндистон Коммунистик партияси XII съездига табрикномасини топширди, съезд делегатлари табрикномани самимий кутиб олдилар.

Съезд Ҳиндистон коммунистларини, барча тинчликсевар кучларни Америка империализмининг мисли кўрилмаган миқёсдаги қуролланиш пойгасини авж олдириб юбориши натижасида кескин кучайган термоядро уруши хавфига қарши курашни кучайтиришга даъват этувчи резолюция қабул қилди. Халқаро жамоатчилик Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббусларини, шу жумладан совет раҳбарларининг СССР Европа қисмида ўртача олисликка учириладиган ядро қуролларини жойлаштиришни ўз ташаббуси билан тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарорини табриклаб кутиб олди, деб таъкидланади резолюцияда. Жаҳон халқлари Рейган маъмуриятининг, қуролсизланиш масаласи юзасидан жиддий музокаралар бошлашдан бош тортаётганини, АҚШ СССРнинг амалий тинчлик ташаббусларига нисбатан салбий позицияда турганини кескин қораламоқдалар.

Ҳиндистон Коммунистик партиясининг XII съезди Ҳиндистоннинг қўшилмаслик, Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорлик, миллий озодлик ҳаракатлари билан ҳамда халқларнинг мустамлакачиликка, апартеидга, ирқчиликка, сионизмга қарши кураши билан бирдамлик юзасидан изчиллик билан ўтказаётган антиимпериалистик сиёсатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди, деб уқтирилади резолюцияда.

А. НИКОЛАЕВ,
С. СПИЦИН,
ТАСС мухбирлари.

ГДР. Лейпциг шаҳрида анъанавий халқаро кўкламги ярмарка ўтказилди. Унда жаҳондаги 60 дан ортиқ мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи ҳам қатнашди. Суратда: Совет Иттифоқи павильони.
ТАСС фотохроникаси.

ПОЛЬШАДАН ХАБАРЛАР

ВАРШАВА, 24 март. (ТАСС). ПАП агентлигининг хабар беришича, ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский бошчилигидаги ПХР партия-давлат делегацияси ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгаши Раиси Э. Хонеккернинг таклифига биноан март ойининг охирида расмий дўстона визит билан ГДРга боради.

* * *

Польша озодлик ва демократия учун курашчилар союзи аъзоларининг мурожаатномасида В. Ярузельский тайёрлаган программа тўла ва актив қўллаб-қувватланиши айтилади. Мамлакатда ҳарбий ҳолат жорий этилиши Польша давлатини таназзулдан қутқарди ва биродаркушлик граждан урушининг олдини олди, дейилади ҳужжатда.

Мамлакатда, дейилади мурожаатномада, Польшани иқтисодий ва ижтимоий тангликдан халос қилиш, ПХРни Европадаги ва дунёдаги тегишли ўрнига қайтариш мақсадида барча ватанпарвар кучларни жипслаштириш ва уларнинг биргалашиб ҳаракат қилиши учун шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда.

Поляклар ўз проблемаларини дўстларимиз — Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг маънавий ва иқтисодий мададига таяниб ўз кучлари билан ҳал қиладилар, деб таъкидланади мурожаатномада.

БАНГЛАДЕШДА ҲАРБИЙ ТЎНТАРИШ

ДЕҲЛИ, 24 март. (ТАСС). Ҳиндистон информация агентлиги ПТИнинг хабар беришича, Бангладешда ҳарбий тўнтариш бўлди. Мамлакатда ҳокимият армия штаб бошлиғи генерал-лейтенант Х. М. Эршад бошчилигидаги ҳарбий маъмурият қўлига ўтди. У Бангладешнинг барча қуролли кучларига қўмондонлик қилишни ўз зиммасига олди. Президент Абдусатторнинг граждан ҳукумати ағдарилди. Ҳарбий маъмурларнинг буйруғига биноан мамлакатнинг бутун территориясида ҳарбий ҳолат жорий этилди. Парламент тарқатилди, конституциянинг амал қилиши тўхтатиб қўйилди. Бангладеш радиосининг хабар беришича, Даккада барча ҳукумат муассасалари ва банклар ёпиб қўйилганлиги эълон қилинди. Президент А. Сатторнинг ва ҳукумат аъзоларининг тақдири тўғрисида ҳеч нарса маълум эмас.

Ҳарбий маъмурият бошлиғи генерал-лейтенант Х. М. Эршад бугун Бангладеш радиоси орқали гапириб, мамлакат аҳолисини осойишталик ва тартибни сақлашга чақирди. У шунингдек, мамлакат қуролли кучларига мурожаат қилиб, янги маъмуриятга ёрдам бериш ва кўмаклашишни сўради.

ЯНГИ ТИНЧЛИК ТАШАББУСИ

Ер юзида тинчлик, хавфсизлик ва ўзаро ҳамкорлик масаласи КПСС ва Совет ҳукуматининг доимо диққат марказида турибди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентдаги тантанада сўзлаган нутқида жаҳонда тинчлик учун имкониятлар яратиш ўта муҳим, биринчи даражали иш эканлигини, буюк Осиё қитъасида халқаро хавфсизликни кечиктирмай мустаҳкамлаб бориш кераклигини алоҳида таъкидлаб, Советлар мамлакати ана шу олижаноб ва шарафли вазифаларни адо этишни бир дақиқа бўлса ҳам тўхтатмаётганлигини кўрсатиб ўтди.

БИЗНИНГ ШАРҲ

●

Совет Иттифоқи Осиё мамлакати ҳам бўлиб, қитъада тинчлик ва хавфсизлик ишини мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Жумладан, тинмай ривожланиб бораётган Совет-Ҳиндистон муносабатлари Осиёда тинчликнинг муҳим омили бўлиб турибди. Совет Иттифоқининг Осиёдаги йирик давлатлар—Хитой Халқ Республикаси ва Япония билан ҳам ўзаро манфаатли алоқаларини яхши йўлга солиш тарафдори эканлиги яна эслатиб ўтилди.

Сўзсиз, Совет ҳукуматининг янги тинчлик ташаббуси иккинчи томондан ҳам холисона ва тинчлик манфаатларини кўзлаб иш юритишни тақозо қилади. Буни ўртоқ Л. И. Брежнев яна бир бор такрорлаб ўтди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги нутқи кенг жаҳон жамоатчилиги томонидан мамнунлик билан кутиб олиниб, Советлар мамлакатининг Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшган буюк ҳиссаси деб шарҳланмоқда.

Талъат СОЛИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ЖИНОЯТЧИЛИК ПОЙТАХТИ

Буюк Британия пойтахти кейинги йилларда ғоятда бесаramжон шаҳарга айланиб қолди. Бу ерда қонунбузарлик ва тартиббузарлик юксак поғонага кўтарилмоқда. Шунинг учун ҳам уни сўнгги пайтларда «Жиноятчилик шаҳри» деб ҳам атамоқдалар.

Яқинда Лондон полиция бошқармасида шаҳарнинг турли районларида сўнгги тўққиз ой мобайнида юз берган жиноятчилик юзасидан қайд этилган қатор маълумотлар эълон қилинди. Ана шу давр ичида қурол ишлатиб ўғирлик қилиш, хонадонларнинг эшигини бузиб, мол-мулкни талаш, кишиларга ҳужум қилиш шаҳарнинг баъзи районларида аввалги тўққиз ойга нисбатан 60—70 процент кўпайган. Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси ана шу мудҳиш маълумотларни шарҳлаб, бу ҳали чегара эмаслигини таъкидлайди.

МАЪМУРЛАР НАЙРАНГИ

Ғарбий Берлин соғлиқни сақлаш системаси чуқур таназзул гирдобига тушиб қолди. Шаҳар аҳолисига медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволини таҳлил этган касаба союз вакиллари шундай хулосага келдилар. Уларнинг фикрича 1983 йилнинг бошларигача 2 минг тажрибали медицина мутахассисининг бутунлай ишсиз бўлиб қолиши кутилмоқда. Кўпгина касалхоналарнинг бўлимлари ва қатор клиникалар ёпилиш арафасида турибди.

Соғлиқни сақлаш муассасаларининг бундай аҳволга тушиб қолишига шаҳар маъмурларининг кейинги йилларда хусусий капитал манфаатларини ёқлаб иш кўраётганликлари асосий сабаб бўлмоқда.

Коммунал муассасалар ва транспорт ходимлари касаба союзларининг баёнотида айтилишича, соғлиқни сақлаш системасини меҳнат аҳли ризқини «туя» қилмасдан ва социал эҳтиёжлар учун сарфланиши лозим бўлган харажатларни чегирмасдан туриб ҳам яхшилаш мумкин. Лекин шаҳар корчалонлари мазкур кризисдан қутулиш юкини меҳнаткаш халқ елкасига ортиш тадбирини кўрмоқда.

БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ

Яқинда Нью-Йоркнинг қоқ марказида тўсатдан сув тошқини юз берди. Бу ерда магистраль водопровод трубаларидан бирининг ёрилиб кетиши натижасида шу ҳол содир бўлди. Қатор кварталларни сув босди. Баъзи жойларда сув ярим метрдан ҳам ортди. Бунинг оқибатида анчагина бахтсиз ҳодисалар ҳам бўлди.

Шаҳар маъмурлари шаҳар хўжалигини назорат қилиш, эски магистралларни янгилаб туриш борасида кейинги йилларда биронта ҳам тадбир кўргани йўқ. Маълум бўлишича, мазкур водопровод системаси бундан юз йил аввал барпо этилган экан.

ЛЕНИННИ, ПАРТИЯНИ ШАРАФЛАЙМИЗ

Республикамизда болалар ва ўсмирларнинг Бутуниттифоқ музика ҳафталиги ҳамда VIII республика байрам-конкурси — «Санъат байрами» давом этяпти. Бу тантаналар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги ва В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 60 йиллигига бағишланган. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг секретари Н. ЗОКИРОВдан ҳафталик ва «Санъат байрами» ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Ҳафталик ва «Санъат байрами» ўттизинчи мартгача давом этади, — деди Н. Зокиров. — Байрамларнинг тароналари болалар боғчаларида, музика ва ўрта мактабларда, шунингдек, олий ва ўрта махсус педагогика ўқув юртларида, клублар ва маданият уйларида, театрларда, концерт залларида янграйди. Шуниси қувончлики, ҳафталик ва «Санъат байрами» қатнашчилари бу галги тантаналарга катта тараддуд кўрган ҳолда келишди. Уларнинг аксарияти доҳий Владимир Ильич Ленин, шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, жонажон Ватанни мадҳ этган, шарафлаган қўшиқларни, куйларни билишади. Бу ўринда болаларга устозлик қилган меҳрибон муаллимларнинг хизматини, таниқли санъаткорларимизнинг беминнат ёрдамини, оталиғини алоҳида мамнуният билан таъкидлаймиз.

Болалар ва ўсмирларнинг Бутуниттифоқ музика ҳафталиги ҳамда «Санъат байрами» иштирокчилари программасидан қардош халқларнинг куй ва қўшиқлари ҳам жой олган. Жажжи ижрочиларимиз бу асарларни Москва, Ленинград, Киев, Рига шаҳарлари ва бошқа қардош республикалардан ташриф буюрган дўстларимиз даврасида ижро этиб беришади. Меҳмонлар орасида таниқли композиторлар, маданият арбоблари, ижрочилар бор. Улар билан бўлаётган учрашувлар ғоят қизиқарли, файзли ўтаётир.

Республика «Санъат байрами» байрам-конкурси музика-қўшиқ санъатининг 19 жанри бўйича бўляпти. Конкурс иштирокчилари район, шаҳар, областларда ўтказилган худди шундай мусобақаларда ғолиб чиққан болалар ва ўсмирлардир.

Ҳафталик ва «Санъат байрами» ташкилотчиларининг мақсади республика болалар ва ўсмирлар бадиий ҳаваскорлик санъатининг сўнгги йилларда қўлга киритган ютуқларини, равнақини муносиб намойиш этишдир. Ишончимиз комилки, Бутуниттифоқ музика ҳафталиги ҳамда VIII республика «Санъат байрами» болалар ва ўсмирларни эстетик жиҳатдан тарбиялашда муҳим роль ўйнайди.

КОЛЛЕКТИВ ВА ШАХС

ТЕРАН ИЛДИЗЛАР

Ўша куни Маҳмуджон ака ишдан кеч қайтди. Фақат угина эмас, бутун коллектив шундай қилди. Иш соати тугаса ҳам ҳеч ким уйга кетишни ўйламади. Баъзан планни ўйнаб-кулиб бажаришади, бир-икки план миқдорида ишлаган вақтлари ҳам кўп бўлган. Лекин қурилиш шундай соҳаки, одамни шоширib қўяди. Гоҳ материал етишмай, гоҳ техника бузилиб қолади. Аммо топшириқ ҳақида гап кетганда булар инобатга олинади дейсизми? Бунинг устига коллектив бир беш йилликда етти йиллик планни уддалашга сўз берган. Қиш анча оғир келган, устига устак материал вақтида етказиб берилмаган ўша ойда Маҳмуджон аканинг хўп хуноби чиққанди. Охири, шаҳар партия комитетигача борди. Бригада аъзолари кам самара келтирган кунлар ҳиссасини кечқурун бўлса ҳам чиқариш, кўпчилик олдида берилган ваъдани уддалашга қарор қилишди. Бундан ҳеч ким нолимади.

Маҳмуджон ака уйга яқинлашаётганида дарвозасининг олдида, симёғоч билан ёнма-ён кимдир турганини кўрди.

— Ассалому-алайкум! — деди ҳалиги кимса Маҳмуджон ака яқинлашганида. — Мен сизни кутаётгандим.

Маҳмуджон ака унга қаради. Новчадан келган, қўнғиз нусха мўйлаби ҳам бор. Сочи қулоқларини беркитиб, елкасигача тушган. Танигандай бўлди. Маҳаллада уч-тўрт бор кўрганди. Қачон қараманг кўчада юради. Бунақа бекорчиларни Маҳмуджон аканинг жини суймайди.

— Хўш, хизмат? — деди Маҳмуджон ака ноилож.

— Шу... Бир маслаҳат билан келгандим...

Кеча-кундуз кўчани «обод» қиладиган бунақа нусхаларга қандай маслаҳат зарур бўлиб қолган экан? Маҳалланинг Маҳмуджон акадан бошқа маслаҳат берадиган оқсоқоллари, обрўли кишилари ҳам бор-ку! Улар бу болага неча бор насиҳат қилишган, гап кор қилса ўшаларнинг гапи кор қиларди. Қани бир эшитиб кўрсинчи, нима деркин.

— Қулоғим сизда, — деди Маҳмуджон ака кўнглидан ўтган гапни сездирмасликка интилиб.

— Исмим Собит, фамилиям Убайдуллаев, — деди йигит чайналиброқ. Сўнг бироз сукутдан кейин сўзида давом этди. — Маҳаллага ўтган йили кўчиб келган шофёр Маҳмуджоннинг укасиман. Газетада сиз ҳақингизда, бригадангиз коллективи ҳақида ёзишибди. Қурувчиларингизнинг ҳаммаси яхши одамлар эмиш. Аҳил, инок дейишибди...

Шу пайт кўчадан гуриллаб юк машинаси ўта бошлади. Маҳмуджон ака автомашина чироғининг шуъласида йигитга яна ҳам астойдил тикилди. Ажабо, йигит узун соч, ёқимсиз мўйлаб қўйгани билан кўзлари одамга меҳр ва умид билан тикиларди. Нимасидир, қаеридир кишини ўзига тортаётгандек бўларди.

— Гапираверинг, эшитяпман, — деди Маҳмуджон ака йигитга далда бериб.

— Газетани ўқиб кўрдим-у, сизнинг бригадангизда ишласам, деган истак туғилди.

Маҳмуджон ака мийиғида кулиб қўйди.

— Истагингиз-ку, яхши ука, бироқ бригадамизга қўшилишингиз учун шунинг ўзи кифоя қилмайди. Қурувчилик касби бу — жуда катта меҳнат дегани. Қишда ҳам лой чангаллашга тўғри келади. Мана, мен ҳозир меҳмондорчилик ёки кинодан келаётганим йўқ, ишдан қайтяпман. Бунақа ишга чидармикансиз?

— Чидайман! Ҳаммасига чидайман!

Маҳмуджон ака ўйланиб қолди.

— Маълумотингиз қанақа? Илгари қаерда ишлагансиз?

— Ўнинчини битирганман. Бир йил бекор юрдим. — Йигитнинг кўзлари ерга қадалди. — Очиғини айтсам, шу вақтгача дурустроқ иш тополмадим. Ўйлаб-ўйлаб сизнинг бригадангизда ишлаб кўрсам дегандим. Зора...

— Зора ўрганиб, кўникиб кетсам, денг! — Маҳмуджон ака Собитхоннинг кейинги гапини ҳазилга олди. — Майли ука, ишга киришдан олдин сизни бригадамизга олиб борай, одамлар билан таништирай. Сиз уларга, улар сизга ёқса, коллективимизга аъзо бўлиб қўшилаверасиз-да...

...Эртасига эрталаб кўчага чиққанида дарвоза ёнида Собитхон турганини кўрди. Устида тузуккина костюм, охори тўкилмаган кўйлак, галстук ҳам тақиб олибди. Йигитнинг кўринишига кўз ташлади-ю, ўзини кулгидан аранг тўхтатди. Ишга кетяптими ёки киногами? Маҳмуджон ака фикридан кечган бу гапларни айтишдан ўзини тийди. Майли, қурилишга борсин, кейин тушуниб қолар.

Объектга етиб келишганда ишчилар бригадир ёнидаги йигитни кўриб бирон жойдан тажриба ўрганишга келган ёш инженерлардандир, деб ўйлашди. Маҳмуджон ака коллектив аъзолари хаёлидан нима кечаётганини сезди-ю, тушунтирган бўлди:

— Танишинглар, Собитхон Убайдуллаев, бригадамизда ишламоқчи.

Чекка-чеккадан шивир-шивир, ҳатто енгил кулги эшитилди:

— Шу савлати билан-а!

— Туриши артистга ўхшайди-ю.

Маҳмуджон ака ҳам, Собитхон ҳам бу кесатиқларни эшитмаганликка олишди. Бошқалар ишга тушгач, Маҳмуджон ака Собитхонни вагон-уйга бошлади. У ерда Собитхонга ўзининг иш кийимларини берди-да, ташқарига чиқиб, ғишт терувчи Турсунбой Насриддиновни чақирди:

— Янги йигитни ёнингизга олсангиз, — деди буйруқдан кўра илтимос оҳангида. — Ҳеч бўлмаса ғишт узатиб турар.

Бошқармадан вақт тушга борганда қайтди. Ишчилар овқатланишга ҳозирлик кўришарди. Собитхон ҳам Турсунбой олдида қўл ювавётганди. Узун қўнғир сочларига чанг ва лой теккан. Мўйлабининг бир чеккасига цемент ёпишиб қолган. Кўзлари эса чарақлайди.

— Ҳорманг энди, — деди Маҳмуджон ака ярим ҳазил аралаш, — бел қалай, қотиб қолмадими? Ишимиз шунақа, сал оғирроқ.

Собитхон ҳеч нарса демади. Кечқурун уйга бирга кетишди.

Эртасига эрталаб Маҳмуджон ака кўчага чиққанида Собитхон уни яна кутиб турарди. Бу сафар унинг устида одмигина чит кўйлак ва ранги ўчиброқ қолган костюм, бошига эскироқ шляпа кийиб олибди.

Бир ҳафталардан сўнг Собитхон Турсунбой Насриддиновга шогирд тушиб, унинг ёрдамида ғишт теришни ўргана бошлади. Бинонинг иккинчи тарафида сувоқ ишлари билан банд бўлган Маҳмуджон ака кечга бориб Турсунбойдан шогирди ҳақида аста сўраб кўрди.

— Ғайрати ҳам, уқуви ҳам дуруст, — деди Турсунбой бош бармоғини мих қилиб кўрсатаркан. — Кейинчалик айниб қолмаса, яхшигина қурувчи чиқади.

Бир оз вақт ўтгач, Собитхонни кўрган Маҳмуджон ака кўзларига ишонмай қолди. Мўйлаб ҳам, елкага тушиб турган узун сочлар ҳам йўқ. Уч ҳафталар ичида Собитхон мустақил ғишт теришга ўтди. Гоҳо Турсунбой йўл-йўриқ кўрсатиб турарди. Кейинги ойга бориб Неъматжон Воҳидов Собитхонни сувоқчиликка ўргатишга бел боғлади. Олти ой ичида йигит бинойидек ғишт терадиган, сувоқни силлиқ оладиган, дурадгорчилик ишларига ҳам бемалол қўл урадиган бўлиб қолди.

Бригада аъзоларининг яхши бир одати бор. Ҳар ойда икки марта йиғилиб, маданий дам олишади. Кинога ёки театрга тушишади. Ёз ойларида саёҳатга чиқишади. Бундай кезларда ҳам Собитхон ташкилотчилик ишларида ўзини кўрсатди. Бир сафар бошқармадан Тошкентга қурувчилар малакасини ошириш курсига одам сўрашди. Уч ой муддатга холос, дейишди. Ўқиш давомида бўёқчилик ҳунари ҳам ўргатиларкан. Бу гапни Маҳмуджон ака бригадага келиб айтганида биринчи бўлиб Собитхон илтимос қилди.

— Мени юборинг. Баҳонада ҳунарли бўлиб келаман.

Собитхоннинг илтимосини қондиришди. Қарабсизки, ишга кирганига бир йил ўтмасданоқ йигит қурувчиликнинг уч-тўрт ҳунарини эгаллади. Энг муҳими — тўппа-тузук бўёқчи бўлиб қолди.

Орадан икки йил ўтди. Энди Собитхон ҳам ўзини коллективсиз, коллектив аъзолари ҳам ўзларини Собитхонсиз тасаввур қилишолмасди. Ишдан қайтаётган кунларнинг бирида Маҳмуджон ака йигитнинг қўйнига қўл солиб кўрди:

— Туғишгандек бўлиб қолдик, ука. Ёшингиз ҳам ўтиб боряпти. Танлаган қизингиз бўлса, айтинг, уйлантириб қўямиз.

Собитхон қизариб кетди.

— Қизи-ку, танлаганман, — деди у ерга қараб. — Бироқ, уста, тўйнинг ўзи бўладими. Яна бирон йил ишлаб пул йиғай. Кейин айтаман.

Коллектив бир қарорга келди. Ҳамма баҳоли қудрат Собитхоннинг тўйига ёрдам берадиган бўлди. Собитхон акаси билан тўплаганларини қўшишди. Кузга бориб ширингина комсомол тўйи ўтказилди.

Умр йўли гуллар тўшалган поёндоз эмас. Кўплар ақл-идрок билан ҳаёт йўлларини бошданоқ тўғри белгилаб, чидам ва иродалари туфайли олдинга, кун сайин юксакликка интилаверадилар. Собитхон 10-қурилиш трестининг Наманган қурилиш бошқармасига қарашли Маҳмуджон Исматов бошлиқ бригада коллективи сафидан ўз ўрнини топиб олганида гина ҳаёт завқини чуқурроқ ҳис этди.

Ўтган йил ёз пайтлари эди. Трест миқёсида ўтказилган каттагина бир йиғилишда илғорлар қаторида Собитхоннинг номини ҳам тилга олишди. Суратини бошқарма илғорлари қаторига қўйишди.

Ҳа, яхшилик изсиз йўқолмайди. Яхши уруғдан ажойиб ниҳол унганидек, инсонга кўрсатилган эзгуликдан шундай мевалар битадики, унинг бебаҳолигини айтиб тугатиш қийин. Маҳмуджон ака ва у бошлиқ бригада коллективининг Собитхонга кўрсатган меҳр-оқибати, муруввати, уни ҳалол, фидокор инсонлар қаторига қўшибгина қолмади, янги совет оиласи таркиб топишига ҳам туртки бўлди, партия сафини яна бир садоқатли коммунист билан кенгайтиришга ёрдам қилди. Бу, фақат советлар элидагина, совет турмуш тарзимиз шароитидагина юз бериши мумкин.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

МАДАНИЙ ҲАЁТ

ҲАМЗАШУНОСЛАР СЕССИЯСИ

Ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг бой адабий меросини ўрганишга қизиқиш йилдан йилга кучайиб бормоқда. Мароқли ўтаётган Ҳамзахонлик кунлари улкан шеърият байрамига айланиб кетганлиги халқимизнинг атоқли шоирга бўлган чексиз муҳаббатидан далолатдир. Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳаёти ва ижодини ўрганишга бағишланган анъанавий XX илмий сессия бўлиб ўтди. Сессияни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик Комил Яшин очди. У кириш сўзида Ҳамзанинг бой адабий мероси ўзбек халқи учунгина эмас, балки қардош халқлар учун ҳам бебаҳо хазина эканлигини таъкидлаб ўтди. Улуғ шоир ҳаёти ва ижодини ўрганиш ва оммалаштириш борасида олимларимиз кейинги йилларда амалга оширган салмоқли ишлар ҳамда қилиниши лозим бўлган ишлар ҳақида гапирди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Марат Нурмуҳамедов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Матёқуб Қўшжонов, Юсуф Султонов мазмунли доклад қилдилар. Шунингдек, анъанавий илмий сессияда республикамизнинг таниқли ҳамзашунос олимлари Ҳамзанинг серқирра ижоди, унинг маҳорати сирлари, «Мукаммал асарлар тўплами»ни нашрга тайёрлаш жараёни ва тажрибаси ҳақида мазмундор докладлар қилишди. Бу докладлар ва ахборотлар зўр мароқ билан тингланди ва тингловчиларда чуқур таассурот қолдирди.

А. ШАРИПОВА.

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Татар драматурги Т. Минуллин пьесаси асосида саҳналаштирилган «Инсон ва ўлим» спектакли СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланди. Сирдарё область музикали драма театри ана шу спектакль премьерасини кўрсатди. Халқнинг ёрқин келажаги учун курашувчи совет кишисининг характерини очиб берадиган бу асарни ўзбек тилига С. Аҳмад таржима қилган.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

Суратда: тўп учун кураш. А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

ОҚ ЙЎЛ, ФУТБОЛ!

Бугун мамлакат 45-чемпионати байроғи кўтарилади

Мамлакатимизда футбол баҳори бошланмоқда. «Чарм тўп» ўйини ишқибозлари орзиқиб кутган дамлар келди. Бу йилги мавсум футбол воқеалари, қизғин ва масъулиятли учрашувлари билан алоҳида аҳамият касб этади. Тўп ўйини усталарининг асосий вазифаси катта футбол — жаҳон чемпионати финал ўйинларида маҳорат кўрсатиб, Ватанимиз спорт шарафи учун астойдил курашишдан иборат. Шу боис, терма командага номзод бўлиб турган футболчилар мамлакат чемпионатининг бошланғич давра ўйинларида машқларини тобига етказишга зўр берадилар. Бу эса ўз навбатида мавсум кўтаринки руҳда бошланишига имкон яратади. Терма командамиз алоҳида тайёргарликдан кейин жаҳон чемпионатининг ҳал қилувчи ўйинларида иштирок этгани Испанияга йўл олади.

Бугун мамлакатимизнинг тўққиз шаҳрида футбол марши илк бор янграб, 45-чемпионат байроғи кўтарилади. Олий лиганинг 18 командаси чемпионлик учун кураш бошлайди. Биринчи давра ўйинлари 31 июлга қадар давом этади. Бу орада жаҳон чемпионати ўйинларида СССР терма командасининг иштироки муносабати билан 13 июндан 11 июлгача танаффус берилади. Иккинчи давра учрашувлари 3 августдан бошланиб, 16 ноябрь куни чемпионат якунланади. Иккинчи эшелон — биринчи лиганинг 22 коллективи эса 9 апрель куни биринчи учрашувни ўтказиш учун майдонга тушади. Бу командалар ўртасидаги совриндорлар 5 ноябрь куни бўладиган сўнгги учрашувда аниқланади. Иккинчи лига коллективлари бўлса, учрашувларни бошлаб юборишди. Бу йил 158 команда 9 зонага бўлинди. Мавсум охирида зона ғолибларидан иборат уч группада икки даврали ўйинлар ўтказилади. Группада пешқадамлик қилган коллективлар биринчи лигага йўлланма олишади.

Катта футбол мавсумига республикамиз коллективлари ҳам пухта ҳозирлик кўришди. Чунончи, иккинчи лиганинг 7-зонаси асосан Ўзбекистон командаларидан таркиб топган. Бу йилги мавсумда республиканинг 15 командаси иштирок этмоқда.

Жиззахнинг «Звезда» командаси футболчилари биринчи лиганинг коллективлари орасида мавсумга шай бўлиб турибди. Жиззахлик футболчилар биринчи учрашувни Душанбанинг «Помир» командаси майдонида ўтказишади.

Ўзбекистон футболининг фахри бўлмиш «Пахтакор» ҳам мавсум бошидаги ўйинни сафарда Москва торпедочилари билан ўтказади.

Умуман, ҳар йили бўлганидек, республикамиз футболи олдида масъулиятли вазифа турибди. У ҳам бўлса, спортнинг севимли турини ривожлантириш, оммавийлигига эришиш учун яратилган барча қулайликлардан самарали фойдаланиб, олий лига вакили «Пахтакор»га муносиб футболчилар тарбиялашдир. Маълумки, пахтакорчилар бу йил ҳеч қандай имтиёзсиз мустақил мавқеларини яхшилашга ҳаракат қиладилар. Команданинг асосий составини таркиб топтириш учун берилган фурсат муддати тугаган. «Пахтакор» футболчилари яна ўтган ва бурноғи йилидагидек суръатда тўп сурадиган бўлсалар, команда танг аҳволда қолиб, муҳлислар қаттиқ ранжиб қолишлари турган гап. Лекин ишқибозлар команда устозларининг тадбиркорлиги, футболчиларнинг СССР Кубоги учун бўлган ўйиндаги ҳаракатларидан бир оз қониқиш ҳосил қилиб, улар янги мавсумда бўш келмайдилар, деган фикрда коллектив келажагига катта умид боғлашмоқда. Биз ҳам «Пахтакор»га омад ёр бўлсин, деймиз.

ЎРИНЛАР ВА СОВРИНЛАР

● **ТЕННИС.** Донецк шаҳрида стол теннисн бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ турнири беш кун давом этди. Мусобақада иштирок этган тошкентлик моҳир теннисчи Ф. Булатова душанбалик И. Коваленко билан жуфт бўлиб баҳслашишда ғалаба қозонди.

● **СУВ ТЎПИ.** Олий лига командалари мамлакат чемпионатининг саралаш учрашувларини тугатишди. Фахрли ўринлар учун курашувчи кучли олти коллектив аниқланди. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси 7—12 ўринлар учун баҳслашадиган бўлди. Финал учрашувлари куз ойларида ўтказилади.

● **ВОЛЕЙБОЛ.** Свердловск шаҳрида мамлакат чемпионатининг сўнгги саралаш ўйинлари ўтказилмоқда. Тошкентлик динамочилар «Искра» (1:3), Москва областининг «Динамо» (2:3) коллективлари билан учрашиб, имкониятни бой беришди.

ЁЗЛИК ФОРМАГА

Тошкент гарнизонининг шахсий состави 1982 йил 1 апрелдан ёзлик кийим формасига ўтади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Қишлоқ қурилишлари учун

Олтиариқ районидаги Файзиобод қишлоқ қурилиш комбинати темир-бетондан янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу ерда тўсинлар, шунингдек Фарғона водийси қишлоқларида енгил саноат корхоналарини қуриш учун мўлжалланган устунлар тайёрлайдиган цехлар ишга туширилди. Иккала цех бир йилда 10 минг тонна конструкция тайёрлаб беради. Ҳозир Файзиобод комбинати колхоз янги қурилишлари учун темир-бетондан 15 хил янги маҳсулот тайёрлаб чиқармоқда. Бу маҳсулотлардан уй-жой бинолари ва ишлаб чиқариш биноларини қуришда фойдаланиш мўлжалланмоқда. Ҳозир «Ўзколхозстрой»нинг ўнта қишлоқ қурилиш комбинатида енгиллаштирилган типдаги панеллар тайёрлайдиган механизациялашган янги линиялар ростланмоқда. Бирлашмада барпо этилган катта бинокорлик материаллари корхонаси колхоз қурилишларининг темир-бетон конструкциялар, ғовак жойларни тўлдирадиган енгил моддалар, пишиқ ғишт, инерт материалларга бўлган эҳтиёжларини тўла-тўкис таъминлаб турибди.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги

Ш. А. АЛИМОВ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН СИЛ КАСАЛЛИКЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги ва сиртқи аспирантурага — фтизиатрия ихтисоси бўйича;

клиник ординатурага — фтизиатрия (2 ўрин), хирургия (пульмонология).

Ҳужжатлар — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳри, 115-алоқа бўлими, Мажлисий кўчаси, 1-уй, илмий бўлим. Телефон: 78-04-92.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

ТУПРОҚШУНОСЛИК ВА АГРОХИМИЯ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория катта илмий ходими: янги ерларни ўзлаштириш (фан кандидати);

лаборатория кичик илмий ходимлари: янги ерларни ўзлаштириш, тупроқ химияси, йирик масштабли карталар тузиш ва тупроқ бонитировкаси.

Конкурс муддати 15 апрелгача.

Мурожаат учун адрес: 700009, Тошкент шаҳри, 109-алоқа бўлими, Қамарнисо кўчаси, 3-уй. Телефон 46-09-50.

●

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг архитектура, планлаштириш Бош бошқармаси

ТОШКЕНТ БОШ ПЛАНИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ВА ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИ

турар жой муҳитини ташкил этиш илмий-экспериментал лабораторияси мудири (архитектура кандидати) вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 9 апрелгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700064, Тошкент шаҳри, 64-алоқа бўлими. Б. Хмельницкий кўчаси, 14-уй. Телефон: 53-69-11.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

У. О. ОРИПОВ НОМЛИ ЭЛЕКТРОНИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория катта илмий ходими: корпускуляр спектрометрия;

лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: корпускуляр спектрометрия, позитронлар физикаси, юза ва ўта юза ҳодисалар, юқори вольтли электроника ва кўп разрядли ионлар, материалларга электронли ва ионли ишлов бериш.

Конкурс муддати — 20 апрелгача.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга топширилсин: Тошкент шаҳри, Обсерватория кўчаси, 85-уй.

●

Мамлакатимизда ишлаб чиқариладиган

«ЭЛЕКТРОНИКА»

маркали электрон соатларнинг сотувчи магазинлар раҳбарларининг

ДИҚҚАТИГА!

Савдоолди ремонтини ўтказиш ва репассировка қилиш бўйича қуйидаги адресда янги очилган соатларнинг гарантияли ремонти устахонасига мурожаат қилинг: 700057, Тошкент шаҳри, 57-алоқа бўлими, Уста Ширин кўчаси, 123-уй. 48-52-88 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IIIда Ганг дарёсининг қизи (11.00), Оқ танлилар (15.00), 27/IIIда Келинлар қўзғолони, (11.00), Оқ танлилар (15.00), 28/IIIда Кузнинг биринчи куни (12.00, 15.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/IIIда Хотинимнинг эри (15.30, 19.30), 27/IIIда Дилафрўзга тўрт ошиқ (15.00, 19.30), 28/III да Кулги кечаси (15.30, 19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IIIда Отасининг қизи.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Бахтли болалик. 10.35 — Моҳир қўллар. 11.05 — Қуёш остидаги чанг. Бадиий фильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ватан уларга қанот бахш этди. 15.55 — Халқ куйлари. 16.10 — Шахмат мактаби. 16.40 — Москва ва москваликлар. 17.10 — Бангладешнинг миллий байрами. 17.30 — Мультфильмлар. 18.30 — Биз БАМни қуряпмиз. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Урал баянчилар триоси чалади. 19.50 — Кинопанорама. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Тбилиси). 23.45 — Жаҳон халқларининг ижоди.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳовлидаги одам. Бадиий фильм. 3-серия. 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.10 — Фильм-концерт. 11.55 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади? 12.25 — К. Федин ижоди саҳифалари. 13.40 — Болалар учун фильм. Олтин олмалар. 14.55 — Бир умрлик музика. 15.25 — Сиз бунга қодирсиз. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Тернополь шаҳар Медобори ансамбли ижро этади. 19.05 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.05 — Фильм-концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Театр мемуарлари. 21.30 — Время. 22.05 — Шиддатли шамоллар мавсуми. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 11.55 — Чиполино. Бадиий фильм. 13.20 — Замандас. 18.05 — Юлдузча. 19.00 — Ўзбекистон комсомолининг XXII съезди олдидан. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқ контроли экрани. 20.15 — Фильм-манзаралар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Театр ва замон.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Физика. 19.10 — Ҳужжатли кино экрани. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Она тили. 20.50 — Телефильм. 21.00 — Қонун қўриқчилари. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Классик куйлардан концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. 11.25 — Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Най наволари. 21.15 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Бугун радиотеатрда. 23.15 — Футбол бўйича СССР чемпионати. Торпедо (Москва) — Пахтакор.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01874. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 72. 10